

Aanvullend onderzoek Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en verblijfplaats vleermuizen in het plangebied Sânjesreed te Oenkerk

Opdrachtgever	Gemeente Tytsjerksteradiel
Referentie	Mielke, L. 2019. Aanvullend onderzoek Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en verblijfplaats vleermuizen in het plangebied Sânjesreed te Oenkerk. A&W-notitie 3145_2. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	3145san
Status	Definitief
Datum	26 augustus 2019
Projectleider	L. Mielke
Autorisatie	R. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
 2. Methode aanvullend onderzoek
 3. Resultaten
 4. Effectbeoordeling
 5. Conclusies
- Literatuur

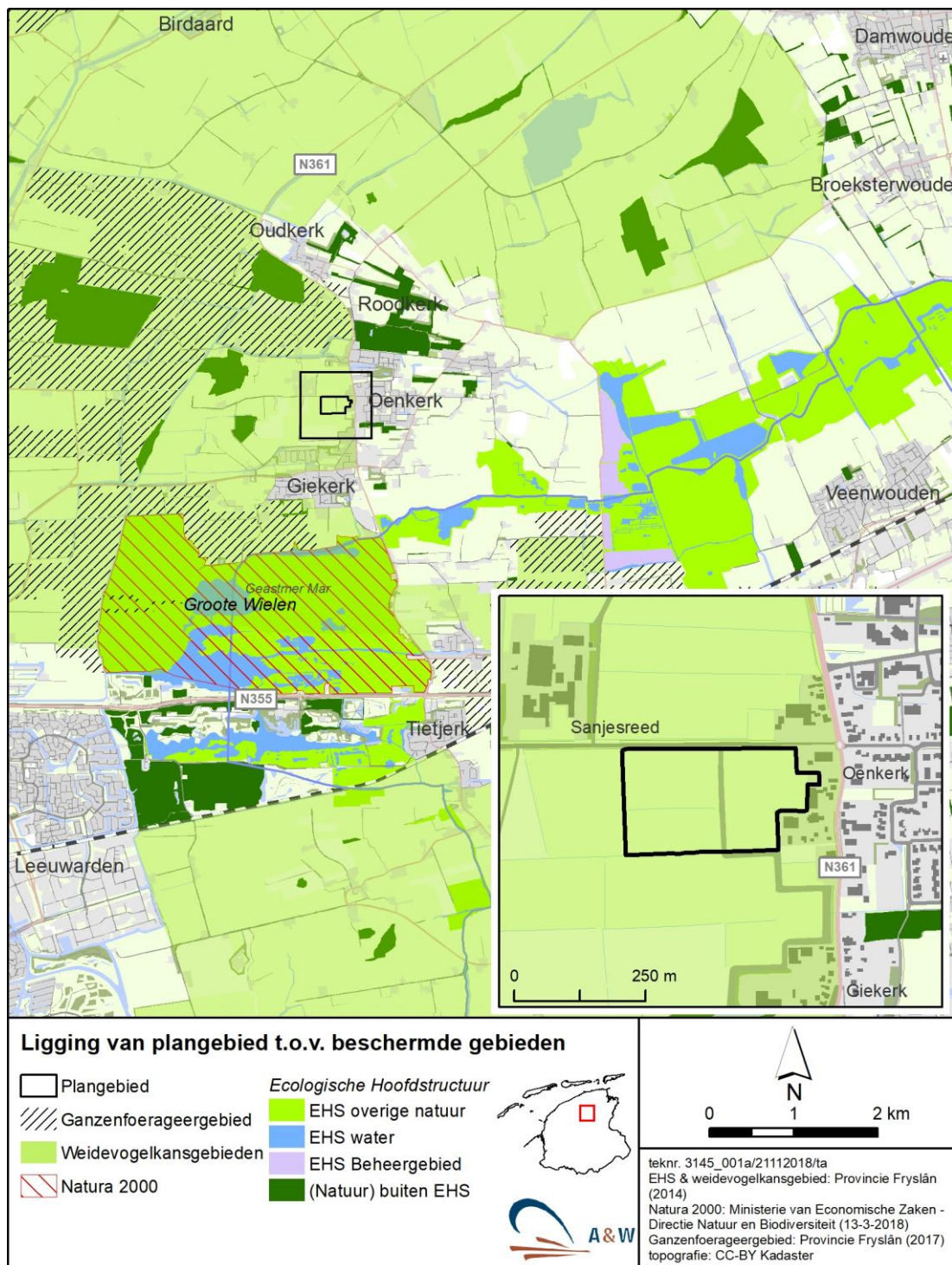
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden

tel. 0511 – 474764

email: info@altwym.nl

website: www.altwym.nl

Figuur 1: overzicht van het plangebied.

Figuur 2: overzicht van de plannen (bron: gemeente Tytsjerksteradiel).

1. Inleiding

De gemeente Tytsjerksteradiel is voornemens om een bedrijventerrein in de Oenkerkerpolder te realiseren. Daarom is in 2018 een quickscan uitgevoerd om de plannen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving (Mielke 2018). De conclusie van dit onderzoek was dat de aanwezigheid van Gestreepte waterroofkever en Grote modderkruiper niet kon worden uitgesloten. Daarnaast werd een holte in een boom waargenomen, die mogelijkheden biedt voor een verblijfplaats van vleermuizen. Om deze reden heeft gemeente Tytsjerksteradiel aan Altenburg & Wymenga gevraagd aanvullend onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en een mogelijke vleermuisverblijfplaats. In deze notitie presenteren wij de resultaten van het onderzoek en worden de resultaten in het licht van de plannen beoordeeld volgens de ecologische wet- en regelgeving.

In hoofdstuk 2 van dit rapport is de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken opgenomen. Hoofdstuk 3 bevat de resultaten van de onderzoeken en in hoofdstuk 4 is de effectbeoordeling van de beoogde herinrichting op de aanwezige natuurwaarden gedaan. De conclusies zijn in hoofdstuk 5 samengevat.

Altenburg & Wymenga presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het ecologisch onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Methode aanvullend onderzoek

Gestreepte waterroofkever en Grote modderkruiper

Op 6 mei 2019 is voor het onderzoek naar Gestreepte waterroofkever en Grote modderkruiper een veldbezoek uitgevoerd. Voor beide soorten zijn op zes locaties binnen het plangebied monsters genomen (locaties 1 t/m 6). Voor de Grote modderkruiper zijn aanvullend op twee locaties buiten het plangebied referentiemonsters genomen (locaties 7 & 8). In figuur 3 zijn de monsterlocaties en de monsterpunten voor de Grote modderkruiper en de Gestreepte waterroofkever aangegeven. Voor de exacte punten van de monster zie Bijlage 1 en 2. Hieronder wordt nader op de verschillende methodes voor het aanvullend onderzoek naar de Gestreepte waterroofkever en de Grote modderkruiper ingegaan.

Gestreepte waterroofkever

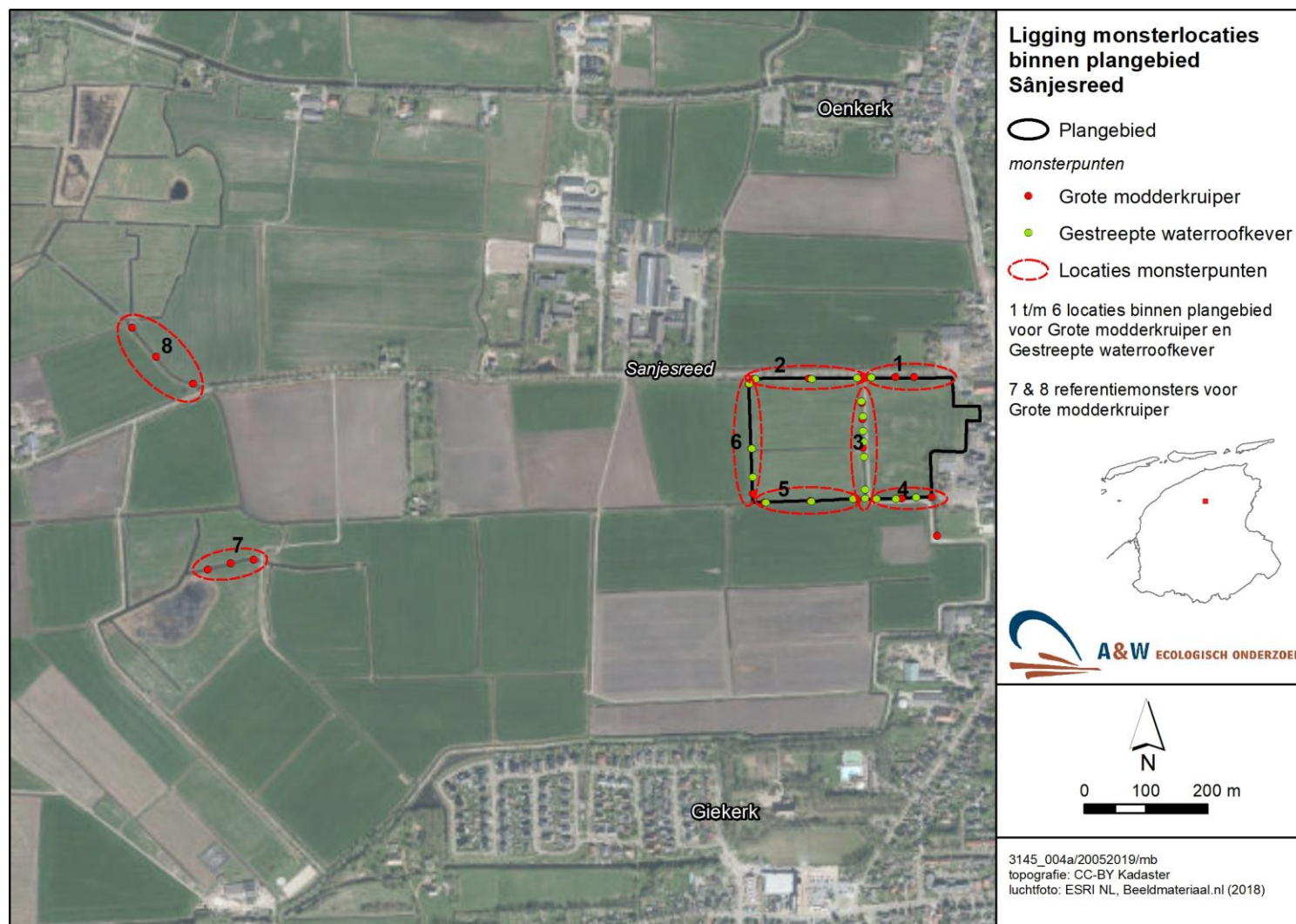
Om te bepalen of de Gestreepte waterroofkever voorkomt binnen het plangebied zijn de watergangen rondom het plangebied bemonsterd met behulp van een schepnet. Er is actief gezocht naar de Gestreepte waterroofkever. Dit is gedaan door te scheppen met een schepnet op locaties waar deze keversoort verwacht kan worden. Binnen een watergang zijn de plekken uitgezocht die het meest geschikt geacht werden. De Gestreepte waterroofkever heeft een voorkeur voor hoek- en kopeinden van sloten. Ook de openheid van de waterkolom werd meegenomen. De meeste watergangen in het plangebied zijn bemonsterd, maar de focus lag op de open poldersloten rondom vegetatie en de kopeinden. Indien de soort binnen het plangebied voorkomt, zou die door bemonstering op de gekozen plekken aan te tonen moeten zijn.

Grote modderkruiper

Aanvullend onderzoek naar de Grote modderkruiper werd uitgevoerd volgens de eDNA methode (Kennisdocument Grote modderkruiper en Soorteninventarisatieprotocol Grote modderkruiper van het Netwerk Groene Bureaus). Deze methode is de meest betrouwbare voor het bepalen van aan- of afwezigheid van de Grote modderkruiper. Het nemen van de watermonsters is uitgevoerd volgens het Monstername protocol van Sylphium Molecular Ecology. De locaties voor het nemen van monsters werden vooraf bepaald. Watermonsters werden genomen in watergangen die in principe geschikt zijn als leefgebied voor de Grote modderkruiper. De monsters bestaan uit mengmonsters, waarbij submonsters op verschillende plekken in de watergang zijn verzameld. Deze monsters werden per watergang samengevoegd. In totaal leverde dit acht mengmonsters op. De monsters zijn geanalyseerd door Sylphium Molecular Ecology.

Mogelijke verblijfplaats van vleermuizen

Op 26 februari is een veldbezoek uitgevoerd om het onderzoek naar een mogelijke verblijfplaats in de waargenomen holte in één van de bomen in het plangebied uit te voeren (foto 1). Dit werd gedaan met behulp van een endoscoop. Hierbij werd de holte geïnspecteerd op de aanwezigheid van sporen van vleermuizen, zoals bijvoorbeeld uitwerpselen.

Figuur 3: bemonsterde locaties Gestreepte waterroofkever en Grote modderkruiper.

3. Resultaten

De resultaten van het aanvullende onderzoek worden hieronder per soort behandeld.

Gestreepte waterroofkever

Tijdens de bemonstering met een schepnet zijn waterroofkevers aangetroffen, maar de Gestreepte waterroofkever (*Graphoderus bilineatus*) werd niet gevonden. Wel werd een andere soort uit de *Graphoderus*-familie gevangen (*Graphoderus cinereus*). Ook werd de Modderkever (*Hygrobia hermanni*) gevonden. Deze kevers zijn aangetroffen op locatie drie, een sloot met o.a. Holpijp (*Equisetum fluviatile*) en Drijvend fonteinkruid (*Potamogeton natans*) (foto 2). Locatie 1 en 2 leken ongeschikt voor de Gestreepte waterroofkever vanwege de boomsingel die over de watergang hangt. In de sloot van locatie 2 was wel Waterviolier aanwezig (*Hottonia palustris*).

Daarnaast werden andere waterfaunasoorten aangetroffen, zoals verschillende vissoorten en de Kleine watersalamander (tabel 1).

Omdat tijdens de bemonstering de focus lag op het vangen van de Gestreepte waterroofkever, geeft tabel 1 geen volledig overzicht van de waterfaunasoorten die voorkomen in de bemonsterde watergangen.

Tabel 1: overzicht van de gevangen soorten tijdens de bemonstering met een schepnet.

Soortgroep	Nederlandse naam:	Wetenschappelijke naam:
Ongewervelden	-	<i>Graphoderus cinereus</i>
	Modderkever	<i>Hygrobia hermanni</i>
Vissen	Snoek	<i>Esox lucius</i>
	Zeelt	<i>Tinca tinca</i>
	Tiendoonige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>

Grote modderkruiper

In geen van de zes mengmonsters binnen het plangebied werd DNA materiaal aangetoond van de Grote modderkruiper. Ook de twee referentiemonsters buiten het plangebied zijn negatief bevonden voor de aanwezigheid van Grote modderkruiper DNA.

Mogelijke verblijfplaats van vleermuizen

Bij het onderzoek naar een mogelijke verblijfplaats van vleermuizen in de aangetroffen holte in de Els langs de weg Sanjesreed is vastgesteld dat er geen verblijfplaats aanwezig is. Ook zijn er geen sporen van vleermuizen, zoals bijvoorbeeld uitwerpselen, aangetroffen. Op basis van het onderzoek kan worden geconstateerd dat de holte ongeschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen omdat de holte weinig ruimte biedt en er pisbedden zijn aangetroffen. Dit is een indicatie dat de holte te vochtig en niet geschikt voor een verblijfplaats van vleermuizen is.

Foto1 en 2: boven: sloot met o.a. Holpijp (*Equisetum fluviatile*) en Drijvend fonteinkruid (*Potamogeton natans*). Onder: holte in de Els langs de weg Sanjesreed (foto's: A&W).

4. Effectbeoordeling

Gestreepte waterroofkever en Grote modderkruiper

De Gestreepte waterroofkever en de Grote modderkruiper werden binnen het plangebied niet aangetroffen. Door uitvoering van de plannen zal geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van deze soorten.

Mogelijke verblijfplaats van vleermuizen

Bij het onderzoeken van de aangetroffen boomholte is geen verblijfplaats van vleermuizen aangetroffen. Door uitvoering van de plannen zal geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen.

5. Conclusies

Door uitvoering van de plannen zal geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van Gestreepte waterroofkever, Grote modderkruiper en verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel dienen bij de uitvoering van de werkzaamheden de aanbevelingen uit de quickscan te worden gevolgd (Mielke 2018).

Literatuur

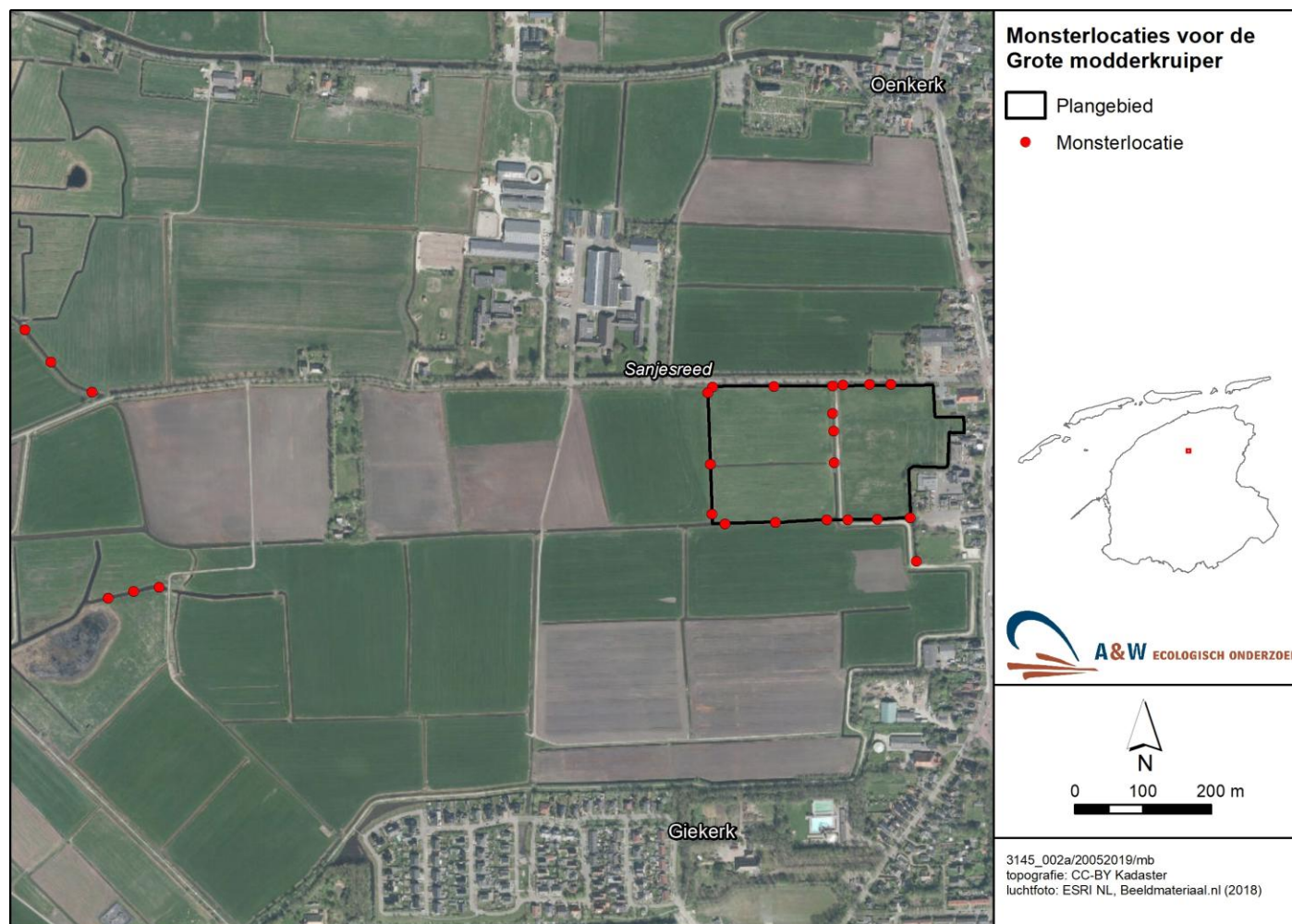
BIJ12 2017. Kennisdocument Grote modderkruiper. Versie 1.0, juli 2017.

Mielke, L. 2018. Ecologische beoordeling bedrijventerrein Sânjereed te Oenkerk. A&W-notitie 3145. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites

- NDFF

Bijlage 1 - Monsterlocaties voor de Grote modderkruiper

Bijlage 2 - Monsterlocaties voor de Gestreepte waterroofkever

